

Illoqarfinni nunat immikkoortuini qitiusumik napparsimaveqarfiusuni toqusimasut timaannik ikuallaaveqalersinnaaneraniq periarfissanik kiisalu aningaasaqarnikkut pitsaaqutinik pitsaanngequtinillu misissuinissamik Naalakkersuisut peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut. Taamattaq Naalakkersuisunit misissuiffigineqassaaq innuttaasut toqusimasut timaannik ikuallaasalersinnaanermut periarfissaqalernissaq tapersersorneqarnerseq. Misissuinerup inerneru UKA18 aallartitsinnagu saqqummiunneqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Kelly Berthelsen, Inuit Ataqatigiit)

pillugu

**Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliap**

**Siunnersuutip aappassaanneerseqarnerani saqqummiunneqarneranut
ISUMALIUTISSIISUTAA**

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit, Siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Vivian Motzfeldt, Siumut, Siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq Laura Táunâjik, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Anthon Frederiksen, Partii Naleraq

Ulloq 10. oktober 2017 UKA2017-imi siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Naalakkersuisut nunap immikkoortuini napparsimmaveqarfinni timinut ikuallaavinnik pilersitsisoqarnissaannik periarfissamik misissuinissamut peqquneqarnissaannik

siunnersuuteqartup siunnersuutikkut matumuuna kissaatigaa, tamatumunnga ilanngullugit aningaasatigut pitsaaqutaasinnaasut ajoqutaasinnaasullu. Ilanngullugulu timip ikuallaagaasinnaaneranut inuttaasut qanoq isumaqarnerannik Naalakkersuisut misissuinnissaannik siunnersuut imaqarpoq. Misissuinerup inernerata UKA2018 sioqqullugusaqqummiunneqarnissaa kissaatigineqarpoq.

2. Siunnersuutip ataatsimiititaliamit suliarineqarnera

Siunnersuummik matumunnga suliaqarnermut atatillugu siunnersuutip siullermeerlugu oqaluuserineqarnera aamma siunnersuutip siullermeerneqarnerani Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarsimapput. Tamatumunnga atatillugu ataatsimiititaliamit erseqqissaatigineqassaaq siunnersuummik matumunnga akuersissutiginninneq tassaasanngimmat Naalakkersuisut timinut ikuallaavinnik aalajangersimasunik amerlassusilinnik pilersitsinissamut peqquneqassasut – aamma timinik ikuallaaviit taaneqartut pilersinneqarsinnaanerinnik kiisalu aningaasaqarnikkut iluaqutissartai ajoqutussartaalu pillugit misissuinermi inerniliussakkut pilersitsinerup iluaqutaanissaa paasinarsissagaluarpalluunniit.

Timinik ikuallaavinnik pilersitsisarneq pillugu Danmarkimi misissuisoqareersimasooq Naalakkersuisut akissuteqaamminni innersuussutigaat. Danskit misissuinerisa inernerat timinik ikuallaavimmik pilersitsissagaanni 18 mio. Kr. missaanni akeqassasoq. Nunap immikkoortuini napparsimmaveqarfinni timinik ikuallaavinnik pilersitsisoqarneratigut aningaasatigut kingunissaritinneqartut pitsaaqutissai ajoqutaasinnaasullu misissorneqarnissaat siunnersuuteqartup siunnersuut manna misissuineq siunnersuutigineqartoq ilaatigut ikuallaavinnit eqqaaneqartunit pilersitsisinnaanerup sunniutigisinnaasaanik nalilersuinermik imaqartariaqarpoq – tassunga ilanngullugu timinik ikuallaaviup pilersinneqarneratigut sipaarutaasinnaasut saniatigut ingerlatsineq, avatangiisinut sunniutit, il.il. missorneqarnissaat. Kalaallit Nunaanni timinik ikuallaavimmik pilersitsinermi aningaasartuutaasussat ataatsimiititaliap isumaa malillugu Danmarkimi pilersitsinermit annikinnerunaviangillat.

Siunnersuutip siullermeerlugu suliarineqarnerani Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik Naalakkersuisut ima saqqummiussaqrput:

Naalakkersuisut peqquneqassasut innuttaasut toqusimasut timaannik ikuallaasalersinnaanermut periarfissaqalernissaq tapersorneqarnerasooq misissuiffigineqarnissaannut Inatsisartunut aalajangiiffigisassatut siunnersuut. Misissuineq UKA18 nallertinnagu saqqummiunneqassaaq.

Naalakkersuisut misissuitinneqassappata misissuinermi aningaasartuutaasussat ikinnerulersinneqarnissaat ataatsimiititaliamit isumaqatigineqarpoq. Misissuinermi takutinneqassappat timinik ikuallaasarneq inuttaasunit tapersersorneqartoq, taava aningaasaqarnikkut pitsaaqutaasinnaasut ajoqutaasinnaasullu misissorneqarnissaat pisariaarutissaq.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaannut aamma siunnersuuteqartup kissaateqarnera tunngatillugu ataatsimiititaliamit erseqqissaatigissaq ima oqaasertalerneqarsimammat.

*“[...] timinik ikuallaanissamut **periarfissat** pillugit inuttaasut tapersersuinersut misissorneqarnissaat.”*

(Ataatsimiititaliap erseqqissaanera)

Siunnersuutip maannakkutut oqaasertalerneqarsimasup taamatuttaaq Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaannik akuersissutiginninneq isumaqarpoq Naalakkersuisut timinik ikuallanneqarsinnaaneranut inuttaasut tapersersuineranik Naalakkersuisut peqquneqassasut, taamaalillunilu inuttaasut ataasiakkaat namminneq ikuallanneqarnissaminnik kissaateqarsinnaanerata pineqarani. Misissuinernulli atatillugu inuttaasut ataasiakkaat siunissami taamaattumik atuinissamut isumaasa Naalakkersuisunit apeqqutigineqartarnissat ajoqutaanngitsoq ataatsimiititaliamit isumaqarfigineqarpoq.

3. Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Inatsisartut suleriaasaanni § 33 imm. 1-imi takuneqarsinnaavoq, aalajangiussassatut siunnersuutip allaffissornermi aningaasatigullu kingunerisassai siunnersuutip tunngavilersuutaani nassuiaatigineqassasoq.

Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq siunnersuummut aningaasatigut kingunissaritinneqartut siunnersuutip piusunngortinneqarnissaanut naleqquttuusut. Tamatumunnga ataatsimiititaliaq allatigut oqaaseqaatissaqanngilaq.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaannut tunngatillugu, Naalakkersuisut toqqarlugu ilisimatitsinngillat aningaasatigut kingunissaritinneqartut allanngortinneqarnissaannik. Taamaattorli allannguutissatut siunnersuut akuerineqassagalarpat Naalakkersuisunut peqqusinerup annikillineratigut aningaasartuutissat annikillisinneqarnissaat ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq. Taamaalilluni allannguutissatut siunnersuutip akuersissutigineqarnerata kingunerissavaa nunap immikkoortuini illoqarfinni napparsimmaveqarfiusuni timinut ikuallaavissanik

pilersitsinissamut iluaqutaasinnaasut ajoqutaasinnaasullu misissorneqarnissaannik
kinguneqassanngitsoq.

4. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliap **isumaqatigiittup** inassutigaa **aalajangiiffigisassaattut siunnersuut**
akuerineqassasoq.

Ataatsimiititaliap **isumaqatigiittup** inassutigaa **Naalakkersuisut allannguutissatut**
siunnersuutaat itigartinneqassasoq.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Mimi Karlsen
Siulittaasoq

Vivian Motzfeldt
Siulittaasup tullia

Laura Táunâjik

Peter Olsen

Anthon Frederiksen